

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/64324,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Opor-przystosowanie-czy-wspolpraca-Obywatele-II.html>
04.03.2026, 07:50

Strona znajduje się w archiwum.

Ogólnopolska konferencja naukowa „Opór, przystosowanie czy współpraca? Obywatele II Rzeczypospolitej wobec okupacji sowieckiej ziem polskich w latach 1939-1941” - Augustów, 24-25 września 2019

W dniach 24-25 września 2019 r. w Augustowie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Oddział IPN w Białymstoku.

24.09.2019

OGÓLNOPOLSKA
KONFERENCJA NAUKOWA

OPÓR, PRZYSTOŚOWANIE CZY WSPÓŁPRACA?

Obywatele II Rzeczypospolitej wobec
okupacji sowieckiej ziem polskich
w latach 1939-1941

24-25 IX | Hotel
2019 | Warszawa,
Augustów

DEKORACJE PROPAGANDOWE PRZY UL. LIPOWEJ W BIAŁYMSTOKU, 1939-1941
FOT. MUZEUM PODLASKIE W BIAŁYMSTOKU

ORGANIZATOR

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

#moja NIEPODLEGŁA.

PATRONAT HONOROWY

Województwo Polskie

Mazowieck
Województwo Podlaskie

PATRONAT MEDIALNY

Zebranych powitał dr hab. Krzysztof Sychowicz

Uczestnicy konferencji naukowej

Wystąpienie dr Joanny Potaczek

Uczestnicy konferencji naukowej

Wystąpienie Bogusława Łabędzkiego

Wystąpienie Ivana Sokolovsky

Wystąpienie ks. Kazimierza Litwiejko

Wystąpienie dr. Pawła Warota

Prelegenci konferencji

Uczestnicy konferencji naukowej

Zagadnienia poruszone podczas konferencji wzbudziły ożywioną dyskusję

Konferencję podsumował dyrektor Oddziału IPN dr hab. Piotr Kardela

Podczas konferencji można było zakupić publikacje wydane przez IPN

Obrady otworzył dr hab. Krzysztof Sychowicz (naczelnik OBBH IPN) witając przybyłych prelegentów oraz zaproszonych gości: młodzież szkolną wraz z opiekunami z Augustowa, służby mundurowe, przedstawiciele władz samorządowych, historyków w tym regionalistów, mieszkańców Augustowa i okolic. Prelegenci poruszali tematy związane z postawami mieszkańców II Rzeczypospolitej w latach 1939-41 wobec okupacji sowieckiej. Każda część obrad kończyła się ożywioną dyskusją, w której niejednokrotnie padały nowe postulaty badawcze związane z obecnością Sowietów na ziemiach polskich. Konferencja zgromadziła prelegentów i gości także z Ukrainy i Stanów Zjednoczonych, którzy dzień wcześniej w Augustowie razem z przedstawicielami IPN-u odsłaniali pomnik ku czci ofiar Obławy Augustowskiej. Podsumowując konferencję dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku dr hab. Piotr Kardela dziękując za wystąpienia podkreślił min. długotrwałe skutki dla Polski i Polaków sowieckiej agresji z 17 września 1939 r. i okupacji wschodnich terenów Rzeczypospolitej, w tym też i te, które odczuwamy i dziś.

Patronat honorowy nad konferencją objął Wojewoda Podlaski i Marszałek Województwa Podlaskiego, a poszczególnym wystąpieniom towarzyszyło duże zainteresowanie mediów.

PROGRAM

24 września 2019 r. (wtorek)

10.00-10.20 Rozpoczęcie konferencji

Część I

- 10.20 prof. Rafał Wnuk (Katolicki Uniwersytet Lubelski), *Konspiracja i partyzantka polska w*

Augustowskiem wrzesień 1939 - czerwiec 1941

- 10.40 dr Oleh Savchuk (Instytut Badań Polityki Regionalnej – Łuck, Ukraina), *Losy ludności cywilnej na Wołyniu (1939–1941)*
- 11.00 dr hab. Andrzej Wawryniuk, (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie), *Legion Ukraiński, jako jeden z agresorów II Rzeczypospolitej w 1939 r.*
- 11.20 prof. dr hab. Wasyl Hułaj (Narodowy Uniwersytet „Politechnika Lwowska”), *Manipulacyjne i propagandowe elementy polityki kadrowej stalinowskiego totalitarnego reżimu na terenie byłych południowo-wschodnich województw międzywojennej Polski*
- 11.40 dr Tomasz Danilecki (Muzeum Pamięci Sybiru), *Sowieckie wybory na polskich Kresach – pierwsza lekcja konformizmu*

12.00–12.15 Dyskusja

12.15–12.30 Przerwa

Część II

- 12.30 dr Serhij Tkaczow (Tarnopol, Ukraina) *Polskie podziemie w Krzemieńcu w 1939–1941*
- 12.50 dr Tomasz Bugaj (Uniwersytet Śląski w Katowicach), *Opór, przystosowanie czy współpraca? Trudne i problemowe narracje o wojnie mieszkańców polsko-ukraińskiego pogranicza*
- 13.10 Bogusław Łabędzki (IPN w Białymstoku), *Udział ludności białoruskiej w organizacji i realizacji deportacji obywateli polskich w lutym 1940 r.*
- 13.30 Ivan Sokolovsky (Uniwersytet Jagielloński, Center for European Studies), *Strangers in a strange land: 14th of April 1940 deportations of Polish citizens from western regions of Ukrainian SSR and Belorussian SSR to Kazakh SSR*

13.50–14.05 Dyskusja

14.05–15.00 Przerwa

Część III

- 15.00 dr hab. Krzysztof Sychowicz (IPN w Białymstoku), *Mieszkańcy regionu łomżyńskiego pod okupacją sowiecką*
- 15.20 dr hab. ks. Józef Łupiński (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), *Życie codzienne pod okupacją sowiecko-niemiecką wg „Dziennika” ks. Mariana Lisa – proboszcza parafii Lubotyń*
- 15.40 dr Joanna Potaczek, (Centrum Dialogu między Religiami i Narodami Przemyśl, Sanok), mgr Grzegorz Oleniacz (Sanok) *Różne postawy mieszkańców ziemi sanockiej wobec okupacji sowieckiej w latach 1939–1941*
- 16.00 Ks. Kazimierz Litwiejko, (Białystok) *Powiat sokólski 1939–1941*

16.20–16.35 Dyskusja

16.35–16.50 Przerwa

Część IV

- 16.50 dr Paweł Warot, (IPN w Białymstoku), *Okupacja sowiecka w relacjach ludności żydowskiej z rejonu Bielska Podlaskiego*
- 17.10 Ewa Kowalska (IPN Centrala), *Jeńcy polscy na budowie „Zachodnio – Ukraińskiej Drogi Nr 1”*

- 17.30 Barbara Bojaryn-Kazberuk (Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku), *„Za pierwszego Sowietę” audycje dokumentalne Polskiego Radia Białystok jako źródło historyczne*
- 17.50-18.05 Dyskusja

25 września (środa)

Część V

- 10.00 dr Marcin Zwolski (Muzeum Pamięci Sybiru), *Sowiecki system represji na polskich Kresach (podsumowanie zagadnienia, „białe plamy”)*
- 10.20 dr Piotr Olechowski (IPN Centrala), *Procesy karne Polaków na ziemi lwowskiej w latach 1939-1940*
- 10.40 Marta Chmielińska (IPN w Białymstoku), *Zmiany społeczne i polityczne obszarów znajdujących się po 17 września 1939 r. pod okupacją sowiecką na przykładzie powiatu hajnowskiego*

11.00-11.15 Dyskusja

11.15-11.30 Przerwa

Część VI

- 11.30 Paweł Nowik, (IPN w Białymstoku), *Obrona Grodna w świetle materiałów Instytutu Sikorskiego*
- 11.50 Wojciech Miklaszewski (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), *Postawy polskich lotników wobec agresji 17 września i okupacji sowieckiej 1939-1941. Wybrane przykłady*
- 12.10 Łukasz Faszczka (Muzeum Ziemi Augustowskiej), *Materiały źródłowe poświęcone okupacji sowieckiej 1939-1941 w zbiorach Muzeum Ziemi Augustowskiej*

12.20-12.35 Dyskusja

12.35-12.50 Podsumowanie i zakończenie konferencji

Pliki do pobrania

[Zaproszenie z programem konferencji \(pdf, 1.8 MB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)